

Fagskolen Rogaland studieplan

Ammeveiledning 30 stp.

30 studiepoeng nivå NKR 5.2,
nettbasert med samling

<i>Godkjent av:</i>	Fagskolestyret
<i>Dato:</i>	11.04.2024
<i>Revidert dato:</i>	22.01.2026

Innholdsfortegnelse

UTDANNINGENS NAVN	2
FORMÅL MED UTDANNINGEN	2
NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR UTDANNINGEN	3
OPPTAKSKRAV	3
OMFANG OG ARBEIDSMENGDE	4
ORGANISERING AV UTDANNINGEN	4
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER	5
LÆRINGSUTBYTTE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET.....	5
<i>Emne 1 – Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming</i>	<i>7</i>
VURDERING OG ARBEIDSKRAV	7
<i>Emne 2 –Veiledningspedagogikk.....</i>	<i>8</i>
VURDERING OG ARBEIDSKRAV	9
<i>Emne 3 – Ammeutfordringer og komplikasjoner</i>	<i>10</i>
VURDERING OG ARBEIDSKRAV	11
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER.....	12
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER	13
VURDERINGSUTTRYKK	14

Utdanningens navn

Utdanningenes navn er Ammeveiledning

Formål med utdanningen

Studiet er en videreutdanning basert på fagskoleutdanningen Barsel- og barnepleie, 60 stp., og skal gi barsel- og barnepleiere som jobber med ammende en spisskompetanse. Utdanningen vil følge de nasjonale og internasjonale retningslinjer for amming. Nasjonale helsemyndigheter i Norge anbefaler amming i ett år, mens anbefalingen internasjonalt er to år (FHI, 2024).

Helsepersonell er en viktig kilde til informasjon for nybakte foreldre. Ifølge Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2023), er implementeringen av Mor-barn-vennlig standard (MBVS) i føde- og barselavdelinger, neonatalavdelinger og helsestasjoner viktig for å fremme amming (Helse- og omsorgsdepartementet, 2021, *Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold*, s.78). Oppsummert forskning viser at det å få støtte til og veiledning om amming gjør at både mødre som fullammer og mødre som delammer ammer lenger (Sundhedsstyrelsen, 2025). En gjennomgang av studier om helsepersonells kvalifikasjoner viser at de ofte har mangelfull kunnskap om amming (Sundhedsstyrelsen, 2025).

En ansatt med barsel- og barnepleierutdanning og videreutdanning innen ammeveiledning vil etter endt studieløp kunne bidra med kompetanse på et høyere yrkesfaglig nivå, både innen spesialisthelsetjeneste og kommunehelsetjenesten. Det er også nevnt i *NOU 2023:4 Tid for handling* at “Helsepersonellkommisjonen vurderer at høyere yrkesfaglig utdanning kan være et viktig virkemiddel for økt kompetanse som kan kvalifisere for flere oppgaver” (s. 192) og er derfor også et argument for å utvikle nye fagskoletilbud som er i tråd med behovet for kompetanse i helseforetakene.

Nærmere om bakgrunnen for utdanningen

I årene som kommer står helsetjenesten ovenfor betydelige utfordringer med å ha nok tilgjengelige ressurser og kompetanse til å møte en økende etterspørsel etter tjenester.

Helsepersonell er den største ressursen i helse- og omsorgstjenesten, og mer fornuftig bruk av arbeidskraften er derfor sentralt for å få til bærekraftige tjenester. Det innebærer at personell må utdannes og rekrutteres i tråd med behovene i tjenesten. Fagskolen har som mål å øke læringsutbyttet til studentene ved å tilby videreutdanning innen ammeveiledning. På den måten kan en barsel- og barnepleier bidra til økt kunnskap og veiledning for ammeveiledning både i spesialisthelsetjenesten og i kommunehelsetjenesten. Kortere liggetid på sykehus og raskere tilbake til jobb er en utfordring som utfordrer å imøtekomme FHI og WHO's anbefaling om amming.

Opptakskrav

Grunnlag for opptak er fullført fagskoleutdanning innen Barsel- og barnepleie på 60 studiepoeng. Det er også mulig å bli tatt opp ved studiet gjennom realkompetansevurdering, f.eks. bachelor/masterutdanninger med en aktuell helserettet autorisasjon (sykepleier, helsesykepleier, jordmor). Realkompetanse er all kompetanse en person har tilegna seg gjennom formell, ikke-formell og uformell læring. Dette kan være kunnskaper og ferdigheter tilegna gjennom utdanning, lønn eller ulønna arbeid, organisasjonserfaring, fritidsaktiviteter, eller på annen måte. Opptaksreglementet finnes i fagskolens opptaksforskrift;

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-09-19-2344>

Omfang og arbeidsmengde

Emne	Navn	Uker (fulltid)	Uker (deltid)	Studiepoeng	Studieinnsats (timer)	Undervisning, vurdering & veiledning(t)	Selvstudium (t)
Emne 1	Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming	6	10	7	175	89	86
Emne 2	Veiledningspedagogikk	7	12	8	200	102	98
Emne 3	Ammeutfordringer og komplikasjoner	7	18	15	375	191	184
	<i>Totalt:</i>	20	40	30	750	382	368

Ett studiepoeng tilsvarende 25 timer studiebelastning

Organisering av utdanningen

Ammeveiledning er et 1/2-årig utdanningstilbud på deltid som tas over ett år (30 studiepoeng). Utdanningen er nettbasert, hvor studentene kan møte i undervisningslokalet, følge samlingen over nettet (videooverføring) eller se i opptak. Studieplanen består av tre emner med fast progresjon mellom dem.

Det vil være to dager med obligatorisk oppmøte i emne 3 hvor studentene møtes fysisk på skolen.

Læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbytte for utdanningen som helhet

Etter fullført og bestått utdanning har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse

Kunnskap
• har utvidet kunnskap om anatomi og fysiologi knyttet til amming og barnets evne til å die • har kunnskap om nasjonale anbefalinger og WHO's direktiv for vellykket amming: Ti trinn for vellykket amming og Mor-barn-vennlig standard (MBVS) /The Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI) • har kunnskap om morsmelkens innhold i alle faser • har kunnskap om ammingens betydning for barns helse og mors fysiske og psykiske helse • har kunnskap om amming til barn med spesielle behov • har kunnskap om medikamenters påvirkning ved amming for mor og barn • har innsikt i betydningen av ammeveiledning som helsefremmende arbeid • har kunnskap om veiledning og simulering som metode • har forståelse for god ressursutnyttelse i et samfunnsperspektiv • har kunnskap om årsak til ammeutfordringer hos den enkelte barselkvinne og dieutfordringer hos barnet • kan oppdatere den yrkesfaglige kunnskapen om amming og ammeveiledning i et helsefremmende- og forebyggende folkehelseperspektiv
Ferdigheter
• kan veilede og gi råd om amming til mødre og deres familier • kan anvende kunnskap i praktisk ammeveiledning gjennom hele ammeperioden • kan mestre hjelpemidler i ammingen • kan undervise, veilede og gi råd til helsepersonell • kan anvende relevant lovverk og gjeldende prosedyrer • kan anvende kunnskap om fysiske og psykiske utfordringer som kompliserer amming • kan finne og henvise til informasjon og fagstoff og kan vurdere relevansen for en yrkesfaglig problemstilling • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen barselomsorg og amming • kan anvende relevant lovverk og gjeldende prosedyrer
Generell kompetanse
• kan søke etter, henvise til og ta i bruk teoretisk kunnskap i sitt arbeid med amming • tar initiativ til refleksjon, evaluering og forbedring av praksis på eget arbeidssted

- kan bygge relasjoner og samhandle i tverrfaglige team ift. mål om å oppnå vellykket amming
- har utviklet en etisk grunnholdning i møte med mennesker fra forskjellige kulturer og med forskjellige behov. Kan bidra i etiske refleksjoner
- har forståelse for eget ansvarsområde, ivaretar faglig forsvarlighet på arbeidsplassen og bidrar til å utvikle arbeidsmetoder ved å dele kompetanse kan bidra med forbedringsforslag og korrigerende tiltak i yrkesutøvelsen
- kan gjøre rede for sine faglige valg og forstå betydningen av egen yrkesutøvelse
- har kunnskaper om ammingens betydning i et samfunnsperspektiv
- kan bidra til utvikling på egen arbeidsplass angående rutiner og prosedyrer for ammeveiledning i tråd med Ti trinn for vellykket amming og Mor-barn vennlig standard

Emne 1 – Anatomi og fysiologi knyttet til bryst og amming

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Tema: • Amming (anatomi og fysiologi) • Amming i historisk perspektiv • Ammeforekomst (nasjonalt/internasjonalt) • Mor-barn-vennlig standard (MBVS) /The Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI) • Ti trinn for vellykket amming (WHO)
Kunnskap • har utvidet kunnskap om anatomi og fysiologi knyttet til amming og barnets evne til å die • har kunnskap og teoretisk forståelse om ulike teknikker og metoder for vellykket amming • kan vurdere eget arbeid i forhold til lovverk, forskrifter og nasjonale retningslinjer samt WHO's direktiv for vellykket amming: Ti trinn for vellykket amming, Mor-barn-vennlig standard (MBVS) /The Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI) • kan oppdatere sin kunnskap om ammingens betydning for barns helse og mors fysiske og psykiske helse • har kunnskap om morsmelkens innhold i alle faser • har kunnskap om det normale ammeforløp og tilrettelegging av optimale forhold for å fremme amming som støtter fysiologien • forstår den helsefremmende betydningen av vellykket amming i et samfunnsperspektiv • har innsikt i egne faglige utviklingsmuligheter innen ammeveiledning
Ferdigheter • kan gjøre rede for sine faglige observasjoner og identifisere behov for tiltak • kan anvende kunnskap og utøve ulike teknikker og metoder for vellykket amming • kan finne og henvise til relevant lovverk, forskrift og nasjonale og internasjonale føringer • kan anvende WHO's Ti trinn for vellykket amming
Generell kompetanse • kan utføre arbeidet etter gitte prosedyrer for amming • kan utøve yrket sitt faglig forsvarlig utfra anbefalinger og gjeldende regelverk • kan planlegge, gjennomføre og evaluere ammeobservasjoner

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen.

Eksamen gjennomføres som langsvareksamen (hjemmeeksamen) som er en skriftlig eksamen med fastsatt tid for utlevering og innlevering. Problemstilling og tema er gitt av Fagskolen. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 2 –Veiledningspedagogikk

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Tema: • Veiledningsmetodikk • Relasjonskompetanse og maktforhold • Autonomi • Samtaleteknikk • Språk og kulturforståelse • Motivasjon og mestring
Kunnskap • har kunnskap om kommunikasjonsverktøy og veiledningsmetodikk som anvendes i praksis • har kunnskap om relasjonskompetansen og samhandling som er relevant for yrkesutøvelsen • har kunnskap om veiledningsmetodikk som anvendes i praksis og til ulike situasjoner knyttet til mor og barn • har kjennskap til etiske dilemma i ammeveiledning • har kunnskap om samarbeid med ulike yrkesgrupper innen fagfeltet for å fremme fagutvikling • ha kunnskap om digitale verktøy til bruk i veiledning • har kunnskap om brukermedvirkning, mestring og motivasjonsstrategier
Ferdigheter • kan reflektere, kommunisere og samhandle med familier med ulik kulturell og språklig bakgrunn for å skape tillit og bygge gode relasjoner • kan anvende fagstoff, verktøy og teknikker innenfor veiledning og kommunikasjon og legge til rette for refleksjon og vekst • kan kartlegge behov for planer og tiltak, både individuelt og gjennom tverrfaglig samarbeid • kan iverksette tiltak som bidrar til medvirkning, mestring og motivasjon • kan anvende systematisk etisk refleksjon i yrkespraksis • kan gjenkjenne etiske dilemma og samhandle profesjonelt med barselkvinnen og hennes familie
Generell kompetanse • har forståelse for yrkespedagogiske prinsipper i veiledning og kan forstå betydningen av å veilede og veiledningens rolle

- kan forstå og benytte analyse og egen refleksjon i sin veilederpraksis
- kan utføre veiledning etter samfunnets behov for kvalitet i helsetjenesten og i et helsefremmende samfunnsperspektiv
- kan utføre veiledningsmetoder tilpasset barselkvinnen og familiens psykiske og fysiske behov, og kulturelle dimensjon
- kan bygge relasjoner med kollegaer og gjennomføre tverrfaglig samarbeid på egen arbeidsplass og ellers innen fagfeltet for å fremme fagutvikling
- kan benytte relevante digitale verktøy og veilede i disse
- kan synliggjøre og benytte egen veilederkompetanse for bruk på egen arbeidsplass
- har utviklet en etisk forståelse som kommer til uttrykk gjennom refleksjon i eget arbeid, samt gjennom kommunikasjon og samhandling med barselkvinnen og hennes familie og i et tverrfaglig arbeidsmiljø
- kan bygge relasjoner basert på holdninger og verdier knyttet til helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt, slik at barselkvinnen og dens familie opplever trygghet og har tillit til de ulike tjenestene

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen.

Eksamen gjennomføres som muntlig eksamen der studentene blir eksaminert av to sensorer. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 3 – Ammeutfordringer og komplikasjoner

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Tema:

- Individuell tilpasning mor/barn
- Ammeutfordringer på grunn av forhold hos mor
- Ammeutfordringer på grunn av forhold hos barnet
- Psykiske utfordringer
- Kommunikasjon og samhandling til pasienter i krise
- Amming av barn med spesielle behov
- Hjelpemidler
- Melkeproduksjonsregulering
- Sårbarhet/intimt område
- Simulering som metode

Kunnskap

- har kunnskap om komplikasjoner hos barnet som kan gi utfordringer knyttet til diing og ernæring
- har kunnskap om fysiske og psykiske komplikasjoner i svangerskap, fødsel og barsel som kan gi utfordringer knyttet til amming
- har kunnskap om konsekvenser av manglende ernæring i barseltid og spebarnsperiode
- har kunnskap om medikamenters påvirkning ved amming for mor og barn
- har kunnskap om medisinsk teknisk utstyr, teknologi og andre hjelpemidler knyttet til amming
- har kunnskap om organisering av tilbud innen barselomsorg og spebarnsomsorg i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten
- forstår viktigheten av ammingens betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
- har kunnskap om simulering som metode og forstå betydningen av dette

Ferdigheter

- kan anvende kunnskap om ammeutfordringer og komplikasjoner hos barselkvinnen og barnet
- kan anvende sin kunnskap til å identifisere en problemstilling og foreslå tiltak knyttet til amming
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for ulike problemstillinger innenfor amming og diing
- kan anvende medisinsk teknisk utstyr, teknologi og andre hjelpemidler knyttet til amming
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap knyttet til amming og barnets helse
- kan utføre systematisk ammeobservasjon, identifisere eventuelle utfordringer, iverksette og evaluere individuelle tiltak, samt dokumentere prosessen

- kan anvende verktøy og teknikker innenfor simulering og problemidentifisering samt finne informasjon og fagstoff om dette i fagfeltets terminologi

Generell kompetanse

- har utviklet kompetanse innen ulike problemstillinger og komplikasjoner knyttet til amming og diing
- har forståelse for kvalitetsarbeid i helsetjenesten som del av en større sammenheng, ift. konsekvenser i et samfunnsperspektiv
- kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å utvikle metoder og tjenester som er relevante i forhold til kvalitet
- kan forstå betydningen av å veilede og veiledningens rolle
- kan bruke sin kompetanse i forhold til simulering
- kan samhandle med andre fagpersoner til effektiv ressursutnyttelse og imøtekomme behov hos målgruppen
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap knyttet til amming og barnets helse
- kan bidra til utvikling på egen arbeidsplass angående rutiner og prosedyrer for ammeveiledning i tråd med Ti trinn for vellykket amming og Mor-barn vennlig standard

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen.

Eksamen gjennomføres som muntlig eksamen der studentene blir eksaminert av to sensorer. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Indre sammenheng i utdanningen

Emnene tas fortrinnsvis i kronologisk rekkefølge jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 2 -2 – *Krav til studieprogresjon*. Rektor kan gi dispensasjon til å utsette, dersom særskilte grunner foreligger etter søknad.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Innledning

Studentene har ansvar for egen læring og utdanningen legger vekt på arbeidsformer som fordrer at studentene er aktive og har stor egenaktivitet. Utdanning krever stor bevissthet rundt egne læringsprosesser og egen innsats. Fagskolens rolle er å tilrettelegge for læring, motivere, støtte og veilede studentene og sørge for at de får utnyttet sitt læringspotensial.

Arbeids- og studieformene vil ta utgangspunkt i prinsippet om å aktivisere studentenes tanker, kunnskap og erfaringer knyttet til utdanningen. Det legges derfor opp til ulike arbeids- og studieformer:

Digital læring

Fagskolen legger opp til digital læring. Studentene vil motta oppgaver og forelesninger, kunne diskutere og arbeide med disse og levere via læringsplattformen. Studentene vil få veiledning og oppfølging via læringsplattformen, både individuelt og i grupper.

Forelesninger

Forelesningene vil være organisert og bli gjennomført etter fastsatt arbeidsplan. Det vil være mulig å følge forelesningene både i undervisningslokalet og via videooverføring.

Opptak av forelesningene blir lagt ut i etterkant for repetisjon til selvstudium, for eksempel før eksamen, samt for dem som ikke har mulighet til å følge undervisningen i sanntid.

Selvstudium

I arbeid på egenhånd inngår lesing av fagbøker og nettbasert fagstoff. Det forventes at studentene forbereder seg til undervisning og veiledning samt at de har satt seg inn i stoff som skal gjennomgås.

Veiledning

Det vil bli satt av tidspunkt for veiledning som ledd i undervisningen. Det blir gitt individuell veiledning på arbeidskrav. Det skal avtales veiledning individuelt eller i gruppe tilsvarende 20 minutter per student per emne. Dersom tre eller flere studenter samarbeider og mottar veiledning samlet gis gruppen inntil 40 min.

Problembasert læring

I problembasert læring blir studentene presentert for ulike caser og problemstillinger for å belyse utfordringer de vil møte i arbeidslivet. På denne måten vil studentene kunne integrere kunnskap, ferdigheter og holdninger. Problembasert læring kan foregå individuelt eller i grupper.

Muntlige presentasjoner

Studentene skal gjennomføres muntlige presentasjoner i løpet av studiet. Presentasjonene er knyttet til de obligatoriske arbeidskravene.

Arbeidskrav og vurderingsordninger

Vurderingsbestemmelsene er utarbeidet i henhold til *forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland, Kapittel 3, Vurdering og eksamen*.

Vurderingen består av underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurdering (formativ vurdering):

Arbeidskrav

Studentene skal levere inn flere skriftlige arbeidskrav i hvert emne. Oppgavene vil variere i omfang. Studentene får veiledning og tilbakemelding på arbeidskravene. Innleveringer og tilbakemelding skal skje via WISEflow til fastsatt frist.

Det er krav om 100 % innlevering av arbeidskravene for å kunne avlegge eksamen for hvert emne, jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 3-1. *Vurdering og arbeidskrav*.

Underveisvurderingen bygger på fire elementer:

- Studentene skal vite hva de skal lære
- Studentene skal foreta egenvurdering - refleksjon
- Studentene skal få tilbakemelding - veiledning
- Studentene skal få framovermelding - veiledning

Sluttvurdering (summativ vurdering):

Avsluttende vurdering består av

1. obligatorisk arbeid i hvert emne (jf. arbeidskrav)
2. eksamen i hvert emne

Obligatorisk arbeid (arbeidskrav) vurderes til godkjent eller ikke godkjent før fremstilling til emneeksamen. Godkjenning innebærer at arbeidet er innlevert, godkjent og veiledning er mottatt.

Eksamensoppgavene bygger på studieplanens læringsutbyttebeskrivelser for emnene. Disse vektlegger studentenes evne til refleksjon, analyse, vurdering og anvendelse av kunnskap i arbeidet.

Det avlegges eksamen med karakterer for hvert emne med karakterskalaen A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E eller bedre for at eksamen skal være bestått.

Vurderingsuttrykk

Karakterskala er A – F iht. § 3-2. *Karakterskala og vurderingsuttrykk* i forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland.

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.
<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
Bestått	Bestått	Prestasjon som tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både tilfredsstillende vurderingsevne og selvstendighet.
Ikke bestått	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Det utstedes vitnemål når eksamen i alle emnene er bestått.